

Mensen maken het verschil

Verkiezingsprogramma

CDA Hardenberg

2014-2018

Mensen maken het verschil

Als CDA Hardenberg geloven wij in de kracht en vitaliteit van de samenleving. We zien het elke dag om ons heen: mensen maken het verschil. Vrijwilligers, die sportverenigingen runnen en altijd klaar staan. Of mensen bij kerken, die omzien naar de naaste. Ouders, die helpen op school met allerlei werkzaamheden. Maar ook: ondernemers, die ondanks de lastige economische situatie, oog blijven houden voor hun medewerkers en de gezinnen daarachter. Of bureaus, die er samen mede voor zorgen dat een echtpaar op leeftijd toch in hun straat kan blijven wonen.

Onze mensen

Als CDA denken we met onze nieuwe ploeg mensen ook het verschil te kunnen maken in de lokale politiek. Een ploeg mensen, met verschillende kwaliteiten, die allemaal hun wortels hebben in de lokale samenleving van de gemeente Hardenberg. Wij staan voor een gemeentelijke organisatie (politiek en ambtenaren), die de energie en de kracht uit de samenleving wil verbinden en faciliteren. Die oog heeft voor wat dorps- buurtbewoners echt belangrijk vinden. En die kwetsbare groepen wil blijven helpen. Als CDA Hardenberg willen we bovendien blijven investeren, ondanks de forse opgave aan bezuinigingen.

Grote uitdagingen

De gemeente Hardenberg staat de komende jaren voor grote uitdagingen. Na twee forse bezuinigingsrondes zijn we in financieel opzicht nog niet klaar. Verenigingen, organisaties, individuele inwoners, ondernemers, maar ook medewerkers van de gemeente, allemaal gaan we er iets van merken. En we zullen nog meer een beroep moeten doen op de energie en kracht van de samenleving. Taken van de rijksoverheid, zoals de AWBZ, de Jeugdzorg en de Participatiewet, worden met aanzienlijk minder geld overgedragen aan de gemeente. Ook dat vraagt om extra inspanningen. Maar het CDA Hardenberg wil naast het op orde brengen van het gemeentelijke huishoudboekje ook investeren. Dat hebben we bij de afgelopen bezuinigingsrondes ook gedaan, door voorzieningen als zwembaden en bibliotheken in de kleine kernen in stand te houden. En dat willen we blijven doen in de periode 2014-2018.

Keuzes maken: speerpunten 2014-2018

In dit verkiezingsprogramma hebben we uitgewerkt wat onze speerpunten zijn in de periode 2014-2018, waarmee we de samenleving in de gemeente Hardenberg willen dienen. Daarbij volgen we de programmalijnen uit de in 2013 geactualiseerde toekomstvisie "Hardenberg stapt stevig op de toekomst af". We presenteren hierbij onze richtinggevende keuzes. In de paragraaf "Waardevol" wordt beschreven hoe we als CDA Hardenberg betekenisvol willen zijn. Daarna gaan we in afzonderlijke paragrafen in op thema's als "Wonen en leven", "Werken" en "Welzijn". Nieuw is de Vechtdalparagraaf, waarin we als CDA-afdelingen van Hardenberg, Ommen en Dalfsen onze visie op de toekomst van het Vechtdal geven. En als laatste wordt de rol van de gemeente beschreven.

Waardevol

Het CDA Hardenberg staat voor een samenleving, waarin mensen betrokken zijn, werken naar vermogen en waarin we samen de wereld fatsoenlijk doorgeven aan onze kinderen. We doen een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van mensen en geven ruimte aan iedereen, die op een inspirerende manier de samenleving en individuele mensen verder tot ontplooiing kan brengen. De Christelijke traditie met universele begrippen als “naasteliefde” en “persoonlijke verantwoordelijkheid” is daarbij voor ons leidend.

Samenleven doe je niet alleen

Ons uitgangspunt is: samenleven doe je niet alleen. Wij geloven in de kracht van mensen. In de kracht van buurten en dorpen. Wij geloven in de vitaliteit van verenigingen, scholen, bedrijven en andere organisaties. Die inzet van mensen is onbetaalbaar en van onschatbare waarde. Veel meer dan wat we als gemeentelijke overheid tot stand kunnen brengen. Maar we kunnen wel verbinden en faciliteren. Mensen bij elkaar brengen om samen tot mooie plannen en projecten te komen.

Rentmeesters van waarde

In dat opzicht zijn we allemaal rentmeesters van waarde. Door als mens om je heen te kijken en te zien wat jij kunt bijdragen aan de samenleving in jouw straat, buurt of dorp. Of door als agrarisch ondernemer met respect voor het landschap, al decennia een bijdrage te leveren aan de voedselketen en de leefomgeving. Of door als ondernemer ondersteuning te verlenen in het voortbestaan van clubs en verenigingen. Het zijn slechts enkele voorbeelden om samen te werken aan een duurzame samenleving in de gemeente Hardenberg.

Minder regels, meer mogelijkheden

In ons politieke werk hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Van vrijblijvend naar betrokken: mensen maken hun leefomgeving.
- Van grenzen naar ruimte: minder regels meer mogelijkheden.
- Van nazorg naar preventie: voorkomen is beter dan genezen.
- Van polarisatie naar participatie: mensen samenbrengen via bijvoorbeeld, werk, school en verenigingen.
- Van verbruiken naar waarderen: niet alles van waarde is in geld uit te drukken.

Dit is waar wij als CDA Hardenberg voor staan.

Wonen en leven

Ons ideaal is een gemeente, waar mensen zich thuis voelen. Waar ze goed kunnen wonen in een nette leefomgeving. Een leefomgeving waar ze ook een bijdrage aan willen leveren. Waar iedereen gebruik kan maken van een gevarieerd onderwijsaanbod. En waar voldoende keuzemogelijkheden zijn op het gebied van sport, winkels en gezondheidsvoorzieningen. Het CDA wil minimaal één ontmoetingsplek per woonkern behouden.

Woonplan op maat

De woningmarkt is onstuimig. Daarom pleit het CDA Hardenberg voor een woonplan op maat. Met de nodige flexibiliteit die nodig is om in te kunnen springen op nieuwe ontwikkelingen. Het woonplan op maat moet bijdragen aan een goede doorstroming op de lokale woningmarkt. Speerpunten zijn:

- Voldoende betaalbare woningen voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar, de starters op de woningmarkt. Het startersfonds voor het verstrekken van startersleningen moet blijven.
- Toekomstgerichte bouw: woningen moeten flexibel kunnen worden aangepast aan de verschillende levensfasen van mensen.
- Meer ruimte voor huurwoningen: sociale woningbouw, maar juist ook het midden- en hogere segment. Bij verdere beperking van de hypotheekrenteaftrek wordt het kostenverschil tussen kopen en huren namelijk steeds kleiner.
- Meer ruimte voor kleine bedrijvigheid bij verbouw en nieuwbouw in de kernen. En meer ruimte voor woningaanpassingen in verband met zorg aan huis.
- Het stimuleren van Particulier Collectief Opdrachtgeverschap, waarbij toekomstige bewoners naast hun eigen huis ook de nieuwe buurt zelf vormgeven.

Bij de uitvoering van het woonplan op maat is het belangrijk dat er nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan tussen gemeente, woningcorporaties, ontwikkelaars en zorg- en welzijnsaanbieders. Bovendien zullen bestemmingsplannen flexibeler moeten worden om beter in te kunnen spelen op de behoeften van de markt.

Samen duurzaam doen

Het CDA wil dat er meer ruimte komt voor lokale initiatieven om duurzame energie op te wekken. Bestemmingsplannen moeten daarvoor ruimte bieden en binnen de gemeente Hardenberg moet lokale, beperkende regelgeving zoveel mogelijk worden voorkomen. Innovatieve combinaties van samenwerkingspartners moeten de ruimte krijgen voor concrete projecten. Het CDA Hardenberg zet in het kader van duurzaamheid ook in op de realisatie van slimme, duurzame openbare verlichting op heel veel plekken in de gemeente Hardenberg, waarbij het licht alleen aan gaat als er verkeersdeelnemers gesignaleerd worden.

Passend onderwijs voor iedereen

Het aantal schoolgaande kinderen zal de komende jaren teruglopen. Niet alle scholen kunnen open blijven. Daarnaast zie je ook dat het onderwijs inhoudelijk verandert. Er moet meer aandacht komen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben (passend onderwijs). Het concept van de brede school zal verder inhoud gegeven moeten worden. Voor het CDA blijft daarbij steeds de vrijheid van onderwijs en het lokale draagvlak als uitgangspunt gelden. Het CDA kiest dan ook voor:

- Goede bereikbaarheid van de scholen blijft belangrijk wanneer besloten wordt om scholen samen te voegen
- Behoud van technisch onderwijs in onze regio op MBO-niveau, het RTC (Regionaal Techniek Centrum)
- Faciliteren van nieuwe schooltijden waarbij dagprogramma's (voorschoolse, schoolse en naschoolse) ontstaan voor kinderen

Multifunctioneel gebruik van gebouwen

De BSO (buitenschoolse opvang) in de sportkantine, samen eten in het kerkgebouw of het buurtfeest op het schoolplein. Het CDA Hardenberg streeft naar zoveel mogelijk multifunctioneel gebruik van gebouwen op het gebied van sport, zorg, welzijn en onderwijs. Samenwerking in gebruik is efficiënt en kostenbesparend. Het CDA wil dat elke kern in de gemeente Hardenberg minimaal één ontmoetingsplek heeft.

Streekfunctie Hardenberg

Het CDA wil dat Hardenberg en Dedemsvaart de belangrijkste kernen blijven voor de invulling van de streekfunctie die we willen vervullen in Noord-Oost Overijssel. We willen de springplank blijven tussen Drenthe en Twente en een kerngemeente in de regio Zwolle. Het gaat daarbij om de concentratie van voorzieningen op het gebied van winkelen, cultuur, sport en gezondheid. Daarbij heeft Hardenberg de grootste regionale functie. Dedemsvaart is daaraan ondersteunend. In samenwerking met de Stichting Centrum Management wordt gewerkt vanuit één beeldmerk om de sfeer en de beleving in de gemeente Hardenberg op de (digitale) kaart te zetten. Het CDA wil:

- Versterking van de centra in beide plaatsen door winkelvoorzieningen nog beter op elkaar aan te laten sluiten en/of te centreren.
- Winkelgebieden te faciliteren zodat wordt voldaan aan het uitgangspunt schoon, heel en veilig.
- De stationsomgeving in Hardenberg te versterken en een betere bereikbaarheid Twente-Drenthe te realiseren.
- De functies van de te realiseren sportboulevard in Hardenberg slim te combineren met het te bouwen gezondheidspark bij het ziekenhuis.

Regio Hardenberg op de toeristische kaart

Het CDA wil blijven investeren om de regio Hardenberg op de kaart te zetten op het gebied van recreatie en toerisme. Ons prachtige gebied, met als rode draad de meanderende Vecht, heeft namelijk veel te bieden voor toeristen. Echte publiekstrekkingen voor dagbezoek, maar ook prijswinnende recreatiebedrijven om te verblijven. Naast promotie moet ook het product "regio Hardenberg" verder worden versterkt door:

- Het faciliteren van ondernemers, die op het gebied van verblijfsaccommodaties willen investeren, waaronder hotels.
- Het goed onderhouden van wandel- en fietspaden.
- De Vecht en de Reest nog beter beleefbaar maken voor recreatie en ontspanning.
- Het verder bevaarbaar maken van de Vecht richting Ommen, Duitsland en Drenthe.

Het CDA is geen voorstander van Koopzondagen, maar vindt wel dat er in de gemeente Hardenberg op zondag wel voldoende ruimte moet zijn voor evenementen en activiteiten.

Kunstgras en glasvezel

Om het wonen en leven in de gemeente Hardenberg nog verder te verbeteren zet het CDA ook in op:

- Voltooing van het Masterplan Kunstgras en dus de realisatie van kunstgras op de buitensportaccommodaties in Balkbrug, Bruchterveld en Kloosterhaar.
- De realisatie van glasvezel in het buitengebied, in samenwerking met provincie en marktpartijen.
- Veilige, drempelvrije wegen in het buitengebied, waarbij voor investeringen en onderhoud naar passende samenwerking met de agrarische sector wordt gezocht.

Aandacht voor alle kernen

Voor het in stand houden en aanvullen van voorzieningen in de andere dorpen en kernen moet ook geld beschikbaar zijn. Binnen het principe van gelaagdheid zullen de afwegingen gemaakt worden. Zo wordt nu geïnvesteerd in een toekomstbestendig (centrum van) Gramsbergen. En is gelukkig een start gemaakt met de bouw van woningen op de "Bijenkorflocatie" in Bergentheim. Al eerder is de kern van Slagharen aan de eisen van deze tijd aangepast. Het CDA hoopt dat na deze kernen er ook financiële ruimte komt om in Balkbrug een centrumontwikkeling te starten.

Werken

De lokale samenleving in stad, dorpen en kernen in de gemeente Hardenberg kan niet zonder een gezonde lokale economie. Bedrijven en instellingen zorgen voor werkgelegenheid en spin-off richting de lokale winkeliers en horeca. Het MKB (midden- en kleinbedrijf) met veel technisch gerelateerde maakindustrie is als een kurk, waar de economie op drijft. Veel bedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan het lokale verenigingsleven, bijvoorbeeld in de vorm van sponsoring. Hoewel een gemeente maar beperkt invloed uit kan oefenen op de economische ontwikkeling, wil het CDA toch voldoende randvoorwaarden creëren, die groei van het bedrijfsleven in de gemeente Hardenberg en daarmee de groei van de werkgelegenheid kunnen bevorderen. Ook om een plek te bieden aan mensen, die om welke reden dan ook, tijdelijk uitgevallen zijn en weer naar werk moeten worden begeleid.

Een gemeente, die bedrijven ondersteunt en faciliteert

Het CDA wil dat de gemeente het bedrijfsleven ondersteunt en faciliteert. Uiteraard bepalen ondernemers hun eigen koers en nemen ze hun eigen besluiten. Maar vaak is de (lokale) overheid wel in beeld bij de realisatie. Het CDA wil dat bij concrete plannen van ondernemers in de eerste plaats gekeken wordt naar de mogelijkheden voor bedrijven, in plaats van naar de beperkende voorwaarden. Het CDA staat verder voor:

- Regels die ondernemers ondersteunen in plaats van beperken
- Behoud en versterking van het team accountmanagers, die als duidelijk gezicht en vast aanspreekpunt zichtbaar zijn voor de ondernemers.
- Het bestaande Ondernemersstartpunt samen met het bedrijfsleven versterken zodat kennis en kunde beschikbaar is voor startende bedrijven.
- Een actieve aanpak van en voorkoming van leegstand in de winkelgebieden in Hardenberg en Dedemsvaart.
- Een gemeentelijk inkoopbeleid, waarbij lokale ondernemers volop kansen krijgen.
- Het waar mogelijk faciliteren van ondernemers op het gebied van duurzaamheid, energiebesparing en verdere vergroening.

Een vitaal buitengebied voor landbouw, natuur en recreatie

Voor de vitaliteit van het platteland is een gezonde agrarische sector erg belangrijk. Zeker nu ook onze agrariërs steeds meer een bijdrage leveren aan de wereldwijde voedselmarkt vraagt dat om ruimte voor deze ondernemers. Het CDA Hardenberg is trots op onze innovatieve landbouw en veeteelt. Maar het CDA erkent ook de spanning, die soms kan ontstaan tussen landbouw, natuur en recreatie. Het gaat dan ook om het creëren van een gezonde balans. Waarbij bewoner, recreant en agrariër voldoende ruimte krijgen in ons prachtige buitengebied. Het CDA Hardenberg staat voor:

- Ruimte voor agrarische ondernemers met mogelijkheden voor schaalvergroting, maar ook verbreding naar bijvoorbeeld toeristisch-recreatieve producten of zorg.
- Ruimte bieden voor landbouwinnovatie, bijvoorbeeld op het gebied van bio-based economie.
- Het faciliteren van onze agrariërs om mee te doen aan provinciale regelingen, zoals "Asbest eraf, zonnepanelen erop".
- Ruimte creëren voor invulling van vrijkomende agrarische bebouwing, zonder andere agrariërs daarin te belemmeren.
- Terughoudendheid in het teruggeven van landbouwgrond aan de natuur, maar meer te kiezen voor een actieve rol van agrariërs in landschaps- en natuuronderhoud.
- Openstelling van een deel van de Twenteweg voor landbouwverkeer, om daarmee de veiligheid van de Europaweg en Bruchterweg te vergroten.

Een gezonde gezondheidszorg

De gezondheidszorg biedt in de gemeente Hardenberg veel werkgelegenheid. Niet alleen in bijvoorbeeld het ziekenhuis van de Saxenburghgroep en bij de begeleiding van de cliënten van de Baalderborg, maar ook bij de vele toeleveranciers van deze grote instellingen. De gemeente heeft geen rechtstreekse invloed op het voortbestaan van zorginstellingen, maar kan wel de randvoorwaarden voor behoud en versterking zo goed mogelijk invullen. Een mooi voorbeeld daarvan is bijvoorbeeld de realisatie van de sportboulevard en het gezondheidspark in Hardenberg. Het CDA vindt een vitale gezondheidszorg belangrijk en wil dit ondersteunen door de gemeente actief mee te laten doen in projecten van Vitaal Vechtdal als:

- Langer Vitaal, waarbij ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en kunnen participeren.

- Vroeg Erbij, wat zich richt op een gezond levenspatroon van jonge ouders, jongeren en kinderen.
- De gezonde gemeente, waarbij specifiek wordt gekeken naar mogelijkheden om wijken en buurten gezond in te richten.
- Vitale werknemers, dat werknemers en werkgevers bewust wil maken van het belang van een goede gezondheid.

Een in te stellen Adviesgroep Lokaal Gezondheidsbeleid (met vertegenwoordigers van zorginstellingen, hulpverleners en huisartsen), die gevraagd en ongevraagd praktische adviezen geeft, heeft een meerwaarde voor het gemeentelijk gezondheidsbeleid.

Onderscheidende recreatiebedrijven

Net als de gezondheidszorg biedt ook de recreatiesector heel wat werkgelegenheid in de gemeente Hardenberg. Het CDA Hardenberg is met recht trots op deze sector, waarvan bedrijven steeds weer nationale en zelfs internationale prijzen in de wacht weten te slepen. Ook hier geldt dat het CDA bedrijven in deze sector wil faciliteren om versterking van deze bedrijfstak mogelijk te maken. Verder wil het CDA dat de gemeente blijft investeren in promotie van de gemeente Hardenberg, stad Hardenberg en het Vechtdal en het Reestdal. En de ondersteuning van activiteiten en evenementen. Daarmee wordt de regio Hardenberg steviger op de kaart gezet, waardoor toeristen sneller voor dit gebied kiezen, wat weer goed is voor de bezettingsgraad van de recreatieve bedrijven.

Iedereen werk(t)

Meedoen in de samenleving is erg belangrijk voor mensen. Ook voor mensen, die op dit moment meer afstand tot de arbeidsmarkt hebben of voor mensen met een beperking. Het CDA Hardenberg kiest ervoor om te investeren in mensen en hen zoveel mogelijk naar regulier werk te begeleiden. Niet alleen, omdat gemeenten daar door de overdracht van rijkstaken toe verplicht worden (Participatiewet), maar ook vanuit de overtuiging dat het voor het welzijn van mensen beter is. Het CDA Hardenberg wil daarom:

- Dat bij aanbestedingen door de gemeente aan de deelnemende bedrijven eisen worden gesteld aan het betrekken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of mensen met een beperking (SROI).
- Het zo gemakkelijk mogelijk maken voor ondernemers om mensen uit deze groepen in hun bedrijf op te nemen (bijv. door ondernemers te ontzorgen op administratief gebied).
- Dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet worden om maatschappelijk actief te zijn, bijvoorbeeld als vrijwilliger bij de sport, voor de wijk enz.
- Dat mensen, waarvoor uiteindelijk geen plek is op de reguliere arbeidsmarkt toch geactiveerd worden, bijvoorbeeld in nauwe samenwerking met instellingen als de Baalderborg.

Welzijn

Noaberschap als basis

Samenleven doe je niet alleen. Zeker niet in de regio Hardenberg. Het aloude begrip noaberschap wordt hier nog in praktijk gebracht. Ondanks alle verhalen over individualisering, zien we dat in de stad, dorpen en kernen mensen nog steeds bereid zijn om elkaar te helpen in moeilijke situaties. De buurman, die meerijdt bij ziekenhuisbezoek. Het familielid dat helpt met de administratie. De vriendenkring bij de sportclub die meezoekt naar een nieuwe baan. En vrijwilligers van de kerk, die omzien naar gezinnen, die het (financieel) moeilijk hebben. Het zijn slechts voorbeelden van noaberschap, die we moeten koesteren. Zeker in een tijd, waarin de overheid lastige financiële keuzes moet maken. Het CDA vindt dat de gemeente binnen dat noaberschap een verbindende rol moet blijven spelen. Slimme relaties tot stand brengen tussen professionals, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties om de leefbaarheid in onze gemeente te behouden. Dat vraagt creativiteit en inventiviteit en vooral ook ruimte om initiatieven te faciliteren. Geen dikke nota's, maar praktische oplossingen. En zoveel mogelijk maatwerk in plaats van generieke maatregelen. En soms ook "gewoon" nieuwe dingen uitproberen.

Benut de kracht van lokale partners in de wijk

De gemeente krijgt er veel taken bij op het gebied van zorg en welzijn. Transities wordt dat genoemd. De gemeente Hardenberg wordt verantwoordelijk voor jeugdzorg, de begeleiding van de AWBZ naar de WMO en de uitvoering van de Participatiewet. Het CDA vindt dat de uitvoering van deze taken moet worden belegd bij bestaande professionele marktpartijen. Zij moeten op basis van duidelijke prestatieafspraken dit werk voor de gemeente uitvoeren. Bij hen zit de kracht, de kennis, ervaring en het netwerk. Op die manier kunnen de kosten worden beperkt, want de gemeente moet deze taken met veel minder geld uitvoeren dan het rijk tot nu toe deed. Omdat de professionals en vrijwilligers van deze organisaties ook midden in de samenleving staan zijn ze veel beter in staat om problemen vroegtijdig te signaleren. Vroegtijdige "opsporing" kan ervoor zorgen dat het beroep op "dure" voorzieningen afneemt. Een wijkgerichte aanpak staan wat ons betreft centraal. De vertrouwenspersoon of sleutelfiguur mag daarin niet ontbreken. En de "werkers" moeten daarbij meer vrijheden krijgen voor toekenning van kleinere voorzieningen of om vrijwillige hulp te organiseren. Dat scheelt in de kosten voor o.a. indicatiestellingen.

Een actuele en betrouwbare sociale kaart van de gemeente Hardenberg is hierbij onmisbaar. Deze kaart maakt duidelijk welke organisaties actief zijn op gebied van zorg en welzijn. Ook voor vrijwilligers en mantelzorgers is de sociale kaart een zeer bruikbaar instrument. Het CDA Hardenberg wil dat er een actuele sociale kaart wordt gemaakt en bijgehouden.

Springplank naar de samenleving

De rol, die de gemeente speelt bij al deze veranderingen, verschuift ook. Tot voor kort was de gemeente vooral een vangnet voor mensen, die echt in de problemen kwamen door ziekte of werkloosheid. Het CDA Hardenberg vindt dat de nieuwe rol veel meer een springplank moet zijn. We moeten kijken naar de mogelijkheden van mensen en hen snel een duwtje in de rug geven naar passend werk, een zinvolle dagbesteding en/of een gezonde levensstijl. Dan worden ze weer zelfredzaam en trots op wat ze kunnen en bereiken.

Schuldhelpverlening

Het aantal mensen met schulden is de laatste jaren gestegen. Uit ervaring blijkt dat alleen inzetten op preventie niet voldoende is. Het CDA Hardenberg wil dat:

- Er geen wachtlijsten bestaan als mensen vragen om hulp bij schulden.
- Budgetsupport wordt aangeboden, zodat schulden kunnen worden voorkomen.
- Na schuldsanering doorlopende begeleiding wordt gegeven, zodat terugval wordt voorkomen.

Extra aandacht voor jongeren

Met de meeste jongeren in de gemeente Hardenberg gaat het gelukkig goed. Maar er is ook een groep die extra aandacht nodig heeft. Als het gaat om extra aandacht voor jongeren, zet het CDA in op:

- Actief lokaal jeugdbeleid en intensieve samenwerking met het onderwijs.
- Vroegtijdige signalering en ingrijpen in problematische (gezins)situaties. Voorkomen is beter dan genezen.

- Het stimuleren van sportdeelname, want is de basis voor teamgeest, gezondheid en welzijn.
- Een passend alcoholbeleid, waarbij jongeren en ouders bewust worden gemaakt van de effecten van overmatig alcoholgebruik.
- Het stimuleren van vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages.
- En als het om drugs gaat: het CDA Hardenberg ondersteunt het landelijke onderzoek naar “regulering van de achterdeur” bij coffeeshops.

Van tabletten naar tablets

Nu steeds meer ouderen langer zelfstandig in hun eigen huis blijven wonen, stijgt het risico op vereenzaming. Ouderenbonden, vrijwilligers en mantelzorgers spelen actieve rol om dit tegen te gaan. De gemeente is hierbij faciliterend.

Het CDA Hardenberg wil actief inzetten op:

- Het actief bezoeken van 75-plussers voor signalering en voorlichting.
- Het stimuleren van maatjes-projecten, waarbij jongeren en ouderen aan elkaar worden verbonden.
- Het faciliteren van initiatieven als buurtkamers, waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten.
- Het inrichten en faciliteren van digitale platforms, waarop ouderen ook sociale contacten kunnen onderhouden: van tabletten naar tablets.

De kracht van het Vechtdal

Het CDA in de drie Vechtdalgemeentes Dalfsen, Ommen en Hardenberg staat voor een gezamenlijke promotie van ons mooie Vechtdal (inclusief Reestdal). Zowel op het terrein van het toerisme en de recreatie als ter bevordering van de streekproducten en de regionale cultuur wordt het A-merk Vechtdal zichtbaar in projecten onder de paraplu van de bloeiende Vechtdalanjer. Het fraaie landschap nodigt ons uit tot zorg voor het natuurschoon en het stimuleren van een vitaal buitengebied.

Wat betreft *toerisme en recreatie* willen wij goed onderhouden toeristische routes, deze toegankelijk maken voor diverse doelgroepen en willen we bijzondere routes zoals voor de MTB Vechtdalbreed goed aangeven. De Vecht moet in zijn geheel bevaarbaar worden voor kleinschalige pleziervaart met een aantal uitgekende voorzieningen (aanlegsteigers, kano-overgangen e.d.) en verbindingen naar andere waterrijke gebieden. Het CDA zet in op het optimaliseren van de recreatieve en toeristische routes tussen het Vechtdal en Duitsland. De drie Vechtdalgemeentes moeten ook aantrekkelijk zijn in herfst, winter en voorjaar. Daarvoor is samenwerking met de recreatieve en culturele sector noodzakelijk. De (inning van) de toeristenbelasting is een omstreden zaak in onze gemeentes. Initiatieven van de sector dan wel het overnemen van activiteiten die nu nog door de gemeentes zelf worden uitgevoerd zouden wat het CDA betreft op termijn kunnen leiden tot verlaging of zelfs afschaffing van de toeristenbelasting.

In alle drie gemeentes moet de toerist op een 'strategische' plek zijn informatie kunnen halen - op simpele wijze en tegen lage kosten (vrijwilligers).

Er dient een betere coördinatie te komen tussen de Vechtdalgemeentes als het gaat om de planning van grote evenementen, bijvoorbeeld in de vorm van een platform en een regionale activiteitenkalender.

Als het gaat om het *landschap* beseffen we dat de grootste aantrekkelijkheid van onze gemeentes ligt in het buitengebied: de natuur, het agrarische karakter, de recreatiemogelijkheden, het bestaan van vele kleine kernen. Wij willen dan ook een verantwoord landschapsbeheer in deze gebieden, waarbij samenwerking met inwoners en gebruikers voorop staat.

In de agrarische sector volgen de ontwikkelingen elkaar snel op. Dit vraagt om een gemeente die gaat voor een goede ruimtelijke ordening en anticipeert op neventaken zoals zorgboerderijen, landschapsbeheer enz. De sector is een belangrijke economische drager voor de werkgelegenheid. Een agrarische afdeling van het bedrijvenloket is dan ook een belangrijke voorziening, via welke werksubsidies en andere ondersteuning kunnen worden geregeld.

Vitaliteit is essentieel voor de kleine kernen. Gezien de grote onderlinge verschillen (alleen al in omvang) is hier niet één standaard oplossing te geven maar moet er naar maatwerk worden gezocht als het gaat om handhaving of uitbreiding van de voorzieningen.

Het CDA zal bepleiten dat er ook in het buitengebied glasvezel kan komen.

Ook het verkeer in en de bereikbaarheid van de kleine kernen (ook met het openbaar vervoer) is een kwestie van maatwerk.

De rol van de gemeente

“Daar moet de overheid eens wat aan doen!” Door de opstelling van rijk, provincie en gemeente is in de afgelopen jaren steeds meer het beeld ontstaan dat de overheid tot alle oplossingen in staat is. De samenleving heeft misschien wel een veel te hoge verwachting gekregen. Zoals gezegd is de overheid daar zelf medebepalend in geweest. Immers: gemeenten, provincie en rijk hebben meer taken op zich genomen en zijn steeds meer gaan regelen en voorschrijven. Echter steeds weer wordt duidelijk: mensen maken het verschil. De kracht van mensen en hun betrokkenheid bij hun eigen leefomgeving, die bepalen hoe geweldig het wonen, werken en leven het is in de gemeente Hardenberg.

Vertrouwen in mensen

Volgens het CDA Hardenberg draait het om vertrouwen in mensen. Niet alleen omdat we er financieel minder goed voor staan. Zeker dat speelt ook een rol. Maar vooral, omdat we zeker weten dat mensen veel meer zelf kunnen regelen en organiseren. Echter dan moeten ze wel een gemeente treffen, die niet alles heeft dichtgeregeld. Of die met beleidsnota's veel creativiteit en samenwerking beperkt. Nee, het vraagt om een gemeente, die stimuleert, aanjaagt, faciliteert en verbindingen legt. En waar nodig financieel ondersteunt.

Werken op afspraak

Zo'n gemeente wil vanuit zichzelf dienstverlenend en goed bereikbaar zijn. Dat betekent niet dat het gemeentehuis altijd open moet zijn. Maar er wordt wel meer beschikbaarheid van medewerkers gevraagd op tijden dat actieve burgers graag een afspraak willen maken. Of door juist groepen en individuele ouderen op te zoeken, in plaats van dat ze naar het gemeentehuis moeten komen. Werken op afspraak biedt ook een prima basis voor de dagelijkse dienstverlening. Het CDA Hardenberg wil dit dan ook graag intensiveren en uitbreiden.

Bedrijven nemen werk over

Taken, die nu nog door de gemeente worden uitgevoerd, kunnen wellicht minstens zo goed worden gedaan door bedrijven uit de gemeente Hardenberg. Het CDA wil een onderzoek naar de mogelijkheden om gemeentelijke taken nog meer lokaal uit te besteden. Als dat efficiency en financiële voordelen oplevert heeft uitbesteding de voorkeur.

Bewoners en vrijwilligers beheren de wijk

Hetzelfde geldt voor bewoners of vrijwilligers van een vereniging. Als zij bijvoorbeeld een deel van het groen- en grijsonderhoud willen uitvoeren, moeten er geen belemmeringen zijn om dat over te nemen. Uiteraard zijn harde afspraken wel van belang. Maar een deel van het geld dat anders aan dit onderhoud zou worden besteed, kan dan gaan naar de vrijwilligers en verenigingen, die deze werkzaamheden overnemen.

Onderzoek naar een bestuurlijke fusie

Samenwerken met andere gemeenten is belangrijk. De ambtelijke samenwerking tussen Hardenberg en Ommen begint z'n vruchten af te werpen. Het CDA Hardenberg ziet herindeling van gemeenten zeker niet als oplossing voor alle problemen. En al helemaal niet als het vanuit het rijk wordt opgelegd. Maar wij willen wel een onderzoek of een bestuurlijke fusie met Ommen haalbaar is. Randvoorwaarden daarbij zijn wel dat de afstand tussen bestuur en inwoners klein blijft. Dat dorp- en wijkgericht werken speerpunt blijft. En dat de gemeentelijke dienstverlening niet merkbaar verandert voor de inwoners.

Financiële huishouding

Als je als gemeente vertrouwt op de kracht van de samenleving, is het noodzakelijk om ook te kijken naar het systeem van het toekennen van subsidies en het heffen van gemeentelijke belastingen. Het CDA Hardenberg vindt dat:

- De gemeentelijke OZB wel beperkt mag worden verhoogd als daarmee voorzieningen op het gebied van leefbaarheid, sport en gezondheid in stand kunnen worden gehouden.
- De toeristenbelasting en forensenbelasting in de volgende raadsperiode verlaagd of zelfs afgeschaft zou kunnen worden, als de recreatiesector als tegenprestatie een aantal taken en activiteiten van de gemeente gaat overnemen.
- Eigen inwoners grof vuil gratis moeten kunnen storten op Bovenveld, zodat zwerfvuil wordt beperkt.
- Er een onderzoek moet komen naar de vraag of maatschappelijke organisaties / verenigingen, die geen subsidie krijgen, ontheffing kunnen krijgen bij het betalen van bepaalde leges. Bijvoorbeeld

oranjeverenigingen, die geen leges hoeven te betalen voor de plaatsing van dranghekken bij een evenement).

De inzameling van oud papier past bij de vitaliteit van buurten, verenigingen en scholen. Voor hen zijn dit belangrijke inkomstenbronnen. Het CDA wil dat dit zo blijft